

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/12/2024
Identifikačné číslo spisu:	2115010057
Dátum vydania rozhodnutia:	15.10.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Emil Klemanič
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:2115010057.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Emila Klemaniča a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Patrika Pribelského, PhD., na neverejnom zasadnutí konanom 15. októbra 2025 v Bratislave, v trestnej veci obvineného L. Q. pre obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona a iné, o dovolaní menovaného podanom proti rozsudku Okresného súdu Trnava, sp. zn. 30T/3/2015, z 22. augusta 2019, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 6To/8/2020, z 24. novembra 2020

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného L. Q. odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Trnava, sp. zn. 30T/3/2015, z 22. augusta 2019 bol obvinený L. Q. uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona a prečinu neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku, elektronických peňazí alebo inej platobnej karty podľa § 219 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom v čase spáchania skutku, ktorého sa dopustil na tom skutkovom základe, že

dňa 19.10.2008 vo večerných hodinách, v čase približne do 22:00 hod., v W., na ul. M. J. W. č. XXXX/XX, v byte č. X, v ktorom dočasne býval spoločne s nájomcami F. P., nar. XX.XX.XXXX, a L. S., nar. XX.XX.XXXX, fyzicky napadol F. P. tak, že ju začal intenzívne hrdúsiť, až jej pri tom zlomil pravý roh jazyky a následne ju udusením usmrtil, po príchode L. S. do bytu tejto oznámil, že F. P. už nežije a že jej telo treba odpratať a následne telo nebohej F. P.D. zabalené v deke naložil do auta a spoločne s L. S. a D. A.Á., ktorý priniesol z miesta svojho bydliska lopatu, ho odviezli k rieke Váh na parcelu č. XXXX v k. ú. Hlohovec, kde ho spolu s D. A. zakopali do zeme, následne po usmrtení F. P. prehľadal jej osobné veci, z jej peňaženky odcudzil bankomatovú kartu Tatra banky, a.s. č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX a prostredníctvom PIN kódu, ktorý našiel v peňaženke nebohej F. P., dňa 19.10.2008 o 21:03 hod. na nestotožnenej čerpacej stanici Slovnaft, ktorá sa nachádzala smerom na Červeník od Hlohovca, natankoval na túto platobnú kartu pohonné hmoty v sume 671,20 Sk (22,28 €) a dňa 19.10.2008 o 22:14 hod. z bankomatu VÚB, a.s., umiestneného v Leopoldove na Hollého ul. č. 649/1, vybral na túto platobnú kartu sumu 15.000,00 Sk (497,90 €).

Za to bol obvinenému L. Q. podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona, s prihliadnutím na § 37 písm. m) Trestného zákona a § 38 ods. 4 Trestného zákona, s použitím § 41 ods. 2 Trestného zákona, § 42 ods. 1 Trestného zákona a § 43 Trestného zákona uložený súhrnný a zároveň ďalší trest odňatia slobody vo výmere 12 (dvanásť) rokov a 1 (jeden) mesiac; pričom podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona bol na výkon uloženého trestu zaradený do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia. Súd zároveň podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona spolu s uložením súhrnného trestu zrušil výroky o súhrnnom treste odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov a 6 (šesť) mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia, ktorý bol obvinenému uložený rozsudkom Okresného súdu Piešťany, sp. zn. 2T/60/2009 zo 4. februára 2015 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 6To/31/2015 z 11. júna 2015; treste odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) rok s podmienčným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 2 (dva) roky, ktorý bol obvinenému uložený trestným rozkazom Okresného súdu Piešťany, sp. zn. 2T/153/2009, z 19. októbra 2009, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tieto výroky obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona a § 78 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona uložil obvinenému ochranný dohľad na 2 (dva) roky. Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil obvinenému povinnosť nahradiť poškodenému L. A., nar. XX.XX.XXXX v U., trvale bytom U., škodu vo výške 520,18 €, a to do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací na podklade odvolania obvineného a prokurátora Krajskej prokuratúry Trnava rozhodol uznesením, sp. zn. 6To/8/2020, z 24. novembra 2020 tak, že podľa § 319 Trestného poriadku odvolania obvineného L. Q. a prokurátora Krajskej prokuratúry Trnava zamietol.

Proti rozsudku krajského súdu podal obvinený L. Q. prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. Mareka Lehutu dovolanie s poukazom na údajné naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku [zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu] a § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku [rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom].

Obvinený v dovolaní v podstate namietal:

V zmysle dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku uvádzam, že jednotlivé čiastkové práva vyplývajúce z práva na obhajobu sa nachádzajú vo viacerých ustanoveniach Trestného poriadku. Úlohou obhajovacej zásady je poskytnúť osobe, voči ktorej sa vedie trestné konanie, možnosť brániť sa, ako aj aby pri rozhodovaní boli zohľadnené všetky skutočnosti, ktoré sú v prospech páchateľa. Táto zásada bola počas konania porušená, a to v ustanoveniach: § 2 ods. 9, § 2 ods. 10, § 2 ods. 11, § 2 ods. 12, § 33, § 34 ods. 1. Z uvedených ustanovení vyplýva obvinenému, t. č. odsúdenému, právo navrhovať dôkazy, ako aj právo, aby orgány činné v trestnom konaní, ako aj súd hodnotili dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností. Obvinený predložil prostredníctvom svojho obhajcu viaceré návrhy na doplnenie dokazovania v priebehu súdneho konania, ktoré nie všetky boli vykonané, a to jednak na okresnom súde, ale aj na súde krajskom. Mám za to, že súd sa otázkou, či navrhovaný dôkaz pripustí alebo ho odmietne, nezaoberal dostatočne citlivo, ani na základe starostlivých uvážení. Skutok, za ktorý som bol odsúdený, som nespáchal a som nevinný.

Výpoveď svedkov L. S. a D. A. je podľa môjho názoru účelová a zavádzajúca. Svojou výpoveďou sa snažia zbaviť trestnej zodpovednosti a krivo obvinia iného. Nebojím sa tvrdiť, že v tomto prípade figurujú ako spolupracujúci svedkovia. Mám za to, že svedkyňa L. S. za toto svedectvo využívala určité výhody, o čom svedčí aj to, že v tomto prípade nikdy nefigurovala ani len ako podozrivá osoba. Táto skutočnosť je sama osebe prinajmenšom zvláštna, nakoľko ona mala byť osobou, ktorá spáchanie trestného činu oznámila a mala viesť miesto ilegálneho hrobu. V trestných konaniach musí byť dôsledne preverená výpoveď takéhoto svedka. V tomto prípade sa ani na prvostupňovom, či odvolacom súde vôbec nepreverovalo, z akého dôvodu svedkyňa L. S., resp. D. A., neboli ani len podozrivé osoby a či nevyužívajú nejakých výhod z tohto svedectva. Obdobne je to aj u svedka A.. Tento svedok navyše neustále menil svoje výpovede, pričom každá je iná a zmätočná. Rovnako medzi výpoveďami svedkov sú rozpory. Súd sa vôbec nezoberali týmito rozpormi a na margo toho uviedli, že rozpory vo

výpovediach týchto svedkov sa týkali len nepodstatných okolností, čo možno pripísať času, ktorý uplynul od spáchania skutku, prípadne na ich pamäťové stopy mohlo mať vplyv aj užívanie návykových látok v čase skutku. Naopak, ak by svedkovia vypovedali úplne zhodne aj po rokoch, vtedy by ich výpovede pôsobili naučene a nedôveryhodne. Obaja svedkovia sa aj po rokoch zhodli v tom, že z obžalovaného v kritickom čase mali strach, čo len potvrdzuje ich nedôveryhodnosť.

Poukazujem na vyjadrenie znalca Mgr. B. S., ktorý sa vyjadril nasledovne: 'Svedkyňa S. uvádza skutočnosti, pri ktorých jej nebude hroziť prípadné nové trestné stíhanie. Jej osobnosť má rysy rozštiepenej poruchy osobnosti'. Všetky charakteristiky, ktoré znalec uviedol na svedkyňu S., znižujú vierohodnosť svedka. 'Nie je schopná plánovať...' pritom odsúdená za trestné činy, ktoré sú založené na plánovaní, 'jej intelekt je v subnorme', pričom pri subnormom intelektu je zapamätávanie udalostí menej logické. Vo svojej výpovedi S. tvrdí, že by sa nikdy neznižila na to, aby ju niekto živil alebo sa o ňu staral... Znalec naopak tvrdí, že 'Je citovo závislá a ekonomicky odkázaná na pomoc iných osôb'. Znalec taktiež tvrdí, že 'svedkyňa S. uvádza výberové informácie...'. Súd sa vôbec nezaoberal vierohodnosťou svedkov a považovali ich výpovede za kľúčové.

V zmysle dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku uvádzam, že svedok A. mal vypovedať prvýkrát 01.03.2013, kedy odmietol vypovedať. V zápätí bola nariadená konfrontácia medzi L. S. a D. A., ktorá sa konala dňa 07.03.2013. Hneď v ten istý deň 07.03.2013, po konfrontácii so S., mal označiť svedok D. A. miesto ilegálneho hrobu. Rovnako poukazujem na skutočnosť, že bola nariadená konfrontácia, pričom neexistovali nejstnosti, ktoré by bolo potrebné odstrániť, keďže D. A. až do 07.03.2013 nevy vypovedal. Vykonanie tohto dôkazu považujem za nezákonné, rovnako aj následnú výpoveď D. A.. Zároveň poukazujem na skutočnosť, že miesto ilegálneho hrobu malo byť označené 07.03.2013, no telo malo byť nájdené a vykopané až 24.6.2013. Vývstáva tu otázka, z akého dôvodu OČTK trvalo skoro 4 mesiace od označenia ilegálneho hrobu jeho vykopanie. Pri ohliadke miesta činu a pri nájdení pozostatkov tieto boli poškodené mechanizmom, ktorý pozostatky vykopával. V znaleckom posudku nie je o tejto skutočnosti (mechanickom poškodení pozostatkov) ani zmienka.

Obaja kľúčoví svedkovia (podľa môjho názoru spolupracujúci svedkovia) na priame otázky pred súdom, či vedia, kto zavraždil poškodenú, na akom mieste bola zavraždená, prečo bola zavraždená, akým spôsobom bola zavraždená, a či vedia niečo o vražde, zhodne uvádzajú, že nevedia. Tu sa naskytá otázka o skutkovej vete a v tomto prípade dosť kľúčovej, o skutkovej podstate trestného činu vraždy.

Aj keď znalecký posudok zo súdneho lekárstva určil príčinu smrti alebo jej, to ale nepreukazuje, že skutok spáchal obvinený. Všetky svedecké výpovede svedkov W., W., D., L.. A., N.. A... potvrdzujú moju verziu výpovede. O vražde vedia len to, čo sa dopočuli.

Svedok R., ktorý vypovedal v môj prospech, bol súdmi bez akéhokoľvek zisťovania označený za nedôveryhodného a jeho výpoveď za účelovú a vopred dohodnutú.

Mám za to, že vykonaným dokazovaním na hlavných pojednávaniach nebolo preukázané, že skutok som spáchal ja, keďže vykonané dôkazy nepreukazujú moju vinu. Okresný súd ako aj krajský súd konal v rozpore so zásadou voľného hodnotenia dôkazov, keď mali každý dôkaz zvážiť jednotlivo a aj vo vzájomných súvislostiach, skutkový stav neustáliť bez dôvodných pochybností v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie, nakoľko vykonané dokazovanie pripúšťa aj iné verzie skutku, najmä vo vzťahu k páchatelovi, ktorý mal poškodenú usmrtiť. Okresný súd ako aj krajský súd vychádza najmä zo svedeckých výpovedí svedkov D. A. a L. S., ktorí pri vražde ani nemali byť, no ich svedectvá sú v tomto prípade podľa súdov kľúčové. Obaja títo svedkovia sú ale osoby, ktoré mali v rozhodnom čase problémy s užívaním návykových látok a neboli bezúhonní. Považujem týchto svedkov za nedôveryhodných. V celom prípade sa vychádzalo len z nepriamych dôkazov, pričom tieto nepriame dôkazy vôbec netvorí ucelenú reťaz dôkazov svedčiacich o mojej vine. V tomto prípade mi nebola preukázaná vina bez dôvodných pochybností a z tohto som mal byť za aplikácie zásady 'in dubio pro reo' oslobodený spod obžaloby, nakoľko v zmysle zásady prezumpcie nevinu nepreukázaná vina je to isté ako preukázaná nevína.

Je nevyhnutné, aby súd starostlivo objasnil okolnosti trestného činu, ktoré majú vplyv aj na vinu a následne aj na výšku trestu, pričom mám za to, že boli porušené základné práva obvineného, a to právo na obhajobu vo vzťahu k dokazovaniu, ktoré malo vplyv na výrok o vine a následne aj výšku trestu.

Zároveň poukazujem na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Erik Adamčo proti Slovenskej republike (č. 19990/20) zo dňa 01.06.2023.“

Obvinený L. Q. navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky, po vyslovení porušenia zákona v jeho neprospech, zrušil napadnuté rozhodnutie krajského súdu v celom rozsahu, ako aj ďalšie rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a prikázal, aby súd vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Podaním doručeným najvyššiemu súdu 27. marca 2024 obvinený L. Q. doplnil dovolanie o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku [bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa] a § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku [rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť].

Doplnenie dovolania odôvodnil v podstate nasledovne:

„Mám za to, že tak ako aj Okresný súd Trnava, tak aj Krajský súd v Trnave svojím rozhodnutím porušili ustanovenia a naplnili dôvod podania dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h), písm. i) Trestného poriadku, a to v tom, že mi bol duplicitne, teda dvakrát za to isté použité ustanovenie § 43 Trestného zákona uložený ďalší trest, pričom došlo ku stavu, kde mi bol vymeraný absurdný trest 30 rokov a 7 mesiacov. To, že mi bol § 43 Trestného zákona použitý dvakrát v tej istej veci (duplicitne), preukazuje fakt, že Okresným súdom Trenčín, sp. zn. 1T/103/2012, z 29. apríla 2013, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 23To/77/2013, z 9. septembra 2013 bol odsúdený na nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 18 rokov a 6 mesiacov za použitia § 43 Trestného zákona na základe rozsudku Okresného súdu Piešťany, sp. zn. 2T/60/2009, zo 4. februára 2013, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 6To/31/2015, z 11. júna 2015, kde mal trest 7 rokov a 6 mesiacov. Už v tomto konaní na Okresnom súde Trenčín môj trest dosahoval výšku 26 rokov. S konaním Okresného súdu Trnava a rozsudkom zo dňa 22.8.2019, sp. zn. 30T/3/2015, v spojení s uznesením Krajského súdu Trnava zo dňa 24.11.2020, sp. zn. 6To/8/2020 nastal stav, že na základe použitia § 42 ods. 2 Trestného zákona spolu s uložením súhrnného trestu zrušil výrok o treste 7 rokov a 6 mesiacov Okresného súdu Piešťany zo 4.2.2015, sp. zn. 2T/60/2009, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 11.6.2015, sp. zn. 6To/31/2015, že mi bol znovu vynesенý rozsudok za použitia § 43 Trestného zákona v tej istej veci, nakoľko § 43 Trestného zákona mi už bol použitý v rozsudku Okresného súdu Trenčín, sp. zn. 1T/103/2012, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 23To/77/2013 a to kvôli rozsudku Okresného súdu Piešťany, sp. zn. 2T/60/2009, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 6To/31/2015. Týmto konaním súdu nastal stav duplicitného trestania v jednej veci. Pričom bol vynesенý rozsudok v absurdnej výške 30 rokov a 7 mesiacov. Mám za to, že v rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 22.8.2015, sp. zn. 30T/3/2015, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 24.11.2020, sp. zn. 5T/104/2019 nemali byť použité § 37 písm. m) Trestného zákona a § 38 ods. 4 Trestného zákona, a to na základe § 38 ods. 7 Trestného zákona, nakoľko znenie § 37 ods. 7 Trestného zákona znie 'ustanovenie odsekov 4 až 6 sa nepoužijú ak sa súčasne ukladá zvýšený úhrnný trest alebo súhrnný trest podľa § 41 ods. 2 alebo § 42 Trestného zákona..', ktoré v rozsudku použité boli. Tak isto nemal byť použitý § 43 Trestného zákona. Ďalší trest, ktorý, ako tvrdím, bol použitý duplicitne, dvakrát v tej istej veci mal byť použitý len § 42 ods. 1, nakoľko znenie § 42 ods. 1 Trestného zákona znie - 'Ak súd odsudzuje páchateľa za trestný čin, ktorý spáchal skôr, ako bol súdom prvého stupňa vyhlásený odsudzujúci rozsudok za iný jeho trestný čin, uloží mu súhrnný trest podľa zásad na uloženie úhrnného trestu. A to z dôvodu, že trestný čin, za ktorý som bol Okresným súdom Trnava, sp. zn. 30T/3/2015, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 5To/104/2019, sa stal v roku 2008 a teda bol spáchaný skôr, ako bol vyhlásený súdom prvého stupňa odsudzujúci rozsudok za iný trestný čin, a to konkrétne rozsudok Okresného súdu Trenčín zo dňa 29.4.2013, sp. zn. 1T/103/2012, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 9.9.2013, sp. zn. 23To/77/2013 a nenastal by stav, kde je v mojom prípade vynesенý absurdný trest v trvaní 30 rokov a 7 mesiacov. Mám za to, že v mojom prípade mohol a mal byť použitý § 44 Trestného zákona, upustenie od súhrnného trestu a ďalšieho trestu, ktorého znenie je 'súd upustí od uloženia súhrnného trestu podľa § 42 alebo od uloženia ďalšieho trestu podľa § 43, ak pokladá trest uložený skorším rozsudkom na ochranu spoločnosti a nápravu páchateľa za dostatočný. A to na tom základe, že už rozsudkom Okresného súdu Trenčín, sp. zn. 1T/103/2012, v spojení s rozsudkom

Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 23To/77/2013 za použitia § 43 Trestného zákona mi bol uložený trest v trvaní 26 rokov odňatia slobody. Už v tomto prípade bol porušený § 34 ods. 3 Trestného zákona, ktorého znenie je - 'Trest má postihovať iba páchatel'a, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby'. A taktiež § 46 Trestného zákona, ktorý znie 'Trest odňatia slobody možno uložiť ako trest na určitú dobu, najviac na 25 rokov'... Mne uložený trest presahuje túto maximálnu možnú výšku trestu o 5 rokov a 7 mesiacov, čo teda v značnej miere takýto trest (absurdný trest) vo výške 30 rokov a 7 mesiacov v značnej miere postihuje moju rodinu a mne blízke osoby, pričom moja matka má 70 rokov, je onkologický pacient, mám maloletú dcéru, ktorej matka je onkologický pacient v ťažkom štádiu, môj otec zomrel na onkologické ochorenie v roku 2015. Rozsudok vynesený v trvaní 30 rokov a 7 mesiacov v značnej miere postihuje moju rodinu a mne blízkych osôb.“

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor, ktorý uviedol:

„Hlavné pojednávanie v danej veci bolo začaté dňa 12.10.2017, po vykonanom dokazovaní pred odročením hlavného pojednávania predseda senátu u procesných strán zisťoval návrhy na doplnenie dokazovania. Obvinený a obhajca uviedli, že žiadajú vyžiadať hodnotenie obvineného u ÚVTOS a ÚVV Ilava, pričom súhlasia s tým, aby sa tak stalo až v období pred vyhlásením rozhodnutia súdu a navrhujú tiež vypočuť svedka L. P.. Súhlasia s prečítaním výpovede svedka L. A. a L. I. nenavrhujú vypočuť. Na ďalšom hlavnom pojednávaní konanom dňa 06.09.2018 obvinený a obhajca nemali návrhy na doplnenie dokazovania, na hlavnom pojednávaní konanom dňa 06.12.2018 sa pripojili k návrhu intervenujúceho prokurátora aj s prečítaním výpovede svedkov U. W. a C. W.. Na hlavnom pojednávaní konanom dňa 11.06.2019 procesné strany zhodne navrhli vypočuť T. U. R. a na hlavnom pojednávaní konanom dňa 22.08.2019 po vykonaní dôkazov a pred vyhlásením dokazovania za skončené na otázku predsedu senátu, či majú návrhy na doplnenie dokazovania obvinený a obhajca uviedol, že nemá žiadne ďalšie návrhy.

Počas celého súdneho konania mal teda obvinený tri návrhy na doplnenie dokazovania, a to

- vyžiadať hodnotenie z ÚVTOS na obvineného (hodnotenie bolo oboznámené na hlavnom pojednávaní dňa 22.08.2019)
- vypočuť svedka T. U. R.. (svedok bol vypočutý na hlavnom pojednávaní dňa 22.08.2019)
- vypočuť svedka L. P. (svedok bol vypočutý postupom podľa § 88 Trestného poriadku dňa 13.02.2019 predsedom senátu JUDr. Mariánom Dunčkom za prítomnosti obhajcu obvineného a prokurátora).

Počas konania na súde bolo všetkým návrhom obžalovaného a jeho obhajcu na doplnenie dokazovania vyhovieť. V tomto smere je dovolacia námietka obvineného L. Q. nedôvodná. V trestnom konaní žiadnym spôsobom nebolo porušené právo obvineného na obhajobu.

Obvinený zákonnosť konfrontácie konanej dňa 07.03.2013 medzi svedkami L. S. a D. A., ako aj následnej výpovede svedka D. A. namietal už v konaní pred okresným súdom v rámci záverečnej reči, ako aj v odvolaní proti rozsudku prvostupňového súdu. Prvostupňový súd sa uvedenej námietke venoval na str. 16 rozsudku, kde uvedený postup orgánov činných v trestnom konaní v rámci vyšetrovania označil za dôvodný a zákonný, s čím sa stotožnil aj druhostupňový súd. Nie je pravdivé tvrdenie obvineného, že svedok D. A.Č. až do 07.03.2013 nevypovedal. Svedok D. A. bol k veci vypočutý dňa 01.03.2013, kedy nevyužil právo nevypovedať, k veci uviedol, že k vražde F. A. nevie uviesť nič, z počutia vie, že pochádza z U., L. S. pozná, pomáhal ju sťahovať do Hlohovca, išla tam bývať s tou staršou pani, býval tam s nimi aj L. Q.. Vzhľadom na rozporné vyjadrenia svedkov S. a A., vykonanie konfrontácie medzi nimi bolo dôvodné, a teda nie je ani dôvod spochybňovať zákonnosť následnej výpovede svedka D. A.. Naviac, na hlavnom pojednávaní konanom dňa 24.08.2013 súd v rámci oboznamovania listinných dôkazov prečítal, resp. oboznámil z prípravného konania len zápisnicu o konfrontácii medzi svedkom A. a obžalovaným, zápisnicu o konfrontácii medzi svedkyňou L. S. a svedkom D. A. neoboznamoval, a ani v odôvodnení rozsudku nepoukázal na obsah konfrontácie, teda táto nie je dôkazom, o ktorý by oprel výrok o vine obžalovaného. Všetky dôkazy v danej veci boli vykonané zákonným spôsobom.

Rovnako aj všetky ostatné námietky obvineného, uvedené v dovolaní, boli ním už prezentované v rámci záverečnej reči a v odvolaní proti rozsudku prvostupňového súdu, pričom súdy sa s uvedenými námietkami vo svojich rozhodnutiach v dostatočnej miere vysporiadali, dôkazy získané zákonným spôsobom vyhodnotili v súlade s ustanoveniami § 2 odsek 12 Trestného poriadku. Naviac, treba uviesť,

že tieto námietky stoja mimo uplatnených dovolacích dôvodov i mimo akéhokoľvek uplatniteľného dovolacieho dôvodu, nakoľko nimi obvinený žiada opätovne preskúmať skutkové zistenia súdov a prehodnotiť vykonané dôkazy.“

Prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného L. Q. podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku) prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou na podanie dovolania (§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že podané dovolanie spĺňa obligatórne náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a dospel k záveru, že dôvody dovolania nie sú splnené.

Najvyšší súd poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, pričom nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zřejmé, že dovolanie nie je určené na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

V porovnaní s dôvodmi, ktoré opodstatňujú podanie odvolania, sú dovolacie dôvody koncipované podstatne užšie. Je tomu tak z dôvodu, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Právoplatnosť súdneho rozhodnutia v sebe poníma jeho faktickú nezmeniteľnosť (formálna právoplatnosť) a záväznosť (materiálna právoplatnosť). Preto sú možnosti podania dovolania - vrátane dovolacích dôvodov - striktné obmedzené, aby sa potenciálne „širokým“ uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala v rámci konania pred dovolacím súdom ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako ďalšie odvolanie.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Jednou zo základných zásad trestného konania je zásada práva na obhajobu, vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 9 Trestného poriadku. Právo na obhajobu je zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, v čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a tiež v čl. 6 ods. 3 písm. b), písm. c), písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, keďže zabezpečuje aj rovnosť možností medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Zmyslom tohto práva je zaručiť ochranu zákonných záujmov a práv osoby, proti ktorej sa konanie vedie, pretože bezchybné rešpektovanie práva na obhajobu je dôležitým predpokladom vydania zákonného a spravodlivého rozhodnutia. Tento dovolací dôvod možno úspešne uplatňovať len vtedy, ak právo na obhajobu bolo porušené zásadným spôsobom.

Zásada „práva na obhajobu“ vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, a je teda nevyhnutým prostriedkom výkonu súdnictva smerom k ochrane základných práv a slobôd. Jej legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí v podstate nielen o stupni demokracie v trestnom procese daného štátu, ale vo svojej podstate jej realizácia v čo najširšom meradle je nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ale v záujme celej spoločnosti, pretože toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, ale aj zo záujmu štátu na zistenie pravdy. Právo na obhajobu sa zaručuje ako základné právo fyzickej osoby podliehajúce

všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných práv a slobôd a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastoľujúci spravodlivú rovnováhu medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany.

Konštantná judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Platný Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. V praxi to znamená, že o zásadné porušenie práva na obhajobu pôjde najmä vtedy, ak obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby.

V úzkej spojitosti s právom na obhajobu treba vnímať právo strany na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Právo strany na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia spočíva v troch nasledujúcich a vzájomne sa dopĺňajúcich rovinách:

- a) je korelátom práva účastníka konania prednášať návrhy, argumenty a námietky, aby na tieto dostal od súdu náležitú odpoveď,
- b) predstavuje jednu zo záruk, že „výkon spravodlivosti“ (justice in procedural effect, resp. justice in action) nie je arbitrárny (svojvoľný), nepriehľadný, a že rozhodovanie verejnej moci je kontrolované verejnosťou,
- c) vytvára predpoklad pre účinné uplatnenie opravných prostriedkov, ktoré má strana konania k dispozícii.

Napriek nespornému významu vyššie vysvetleného práva strany trestného konania na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia nejde o právo absolútne. Povinnosť súdu odôvodniť svoje rozhodnutie nemožno interpretovať v tom zmysle, že by zahŕňalo podrobnú odpoveď na každý argument strany konania (Van Hurk v Holandsko, resp. Ruiz Torija v Španielsko). Podstatnou je v tejto súvislosti povinnosť súdu vyhodnotiť a v odôvodnení rozhodnutia zareagovať na hlavné námietky účastníka konania (Donadze v Gruzínsko) a riadne posúdiť tvrdenia, argumenty a dôkazy predložené stranou konania (opätovne viď napr. Van Hurk v Holandsko). Na podklade takéhoto postupu súdu je potom možné posúdiť, či bolo konanie ako celok spravodlivé. Mlčanie odvolacieho súdu ohľadom zákonnosti odmietnutia vykonania dôkazov navrhnutých obvineným odporuje myšlienke spravodlivého procesu (Krasulya v. Rusko).

Dovolací súd nemôže skúmať hodnotenie dôkazov ako ani „kvalitatívnu správnosť“ úvah súdov nižších stupňov vo vzťahu k dostatočnosti dôkazného podkladu pre nimi vnímané zistenie skutkového stavu v miere spoľahlivej a obsahovo spôsobilej pre rozhodnutie vo veci samej. Dovolací súd rovnako nemôže (výnimku predstavuje procesná situácia, ak je dovolateľom minister spravodlivosti; § 371 ods. 3 Trestného poriadku) skúmať a meniť správnosť a úplnosť skutku zisteného práve na podklade už skôr vykonaného hodnotenia dôkazov, ktoré sa realizuje v konaní pred súdmi nižšej inštancie.

Nemožno sa účinne domáhať naplnenia dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v prípade, ak súdom ustálený obsah a rozsah vlastnej úvahy o voľbe použitých dôkazných prostriedkov a hodnotenia z nich získaných výsledkov (tzn. hodnotenia dôkazov) na podklade § 2 ods. 10, resp. ods. 12 Trestného poriadku nevyhovuje predstavám dovolateľa. Ak by totiž záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu vykonaný v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, a tak by predstavoval spôsobilý podklad pre dovolací prieskum zo strany najvyššieho súdu (konajúceho v zmysle

„iniciačného“ procesného úkonu obvineného ako osoby oprávnenej podať dovolanie v zmysle skôr citovaných ustanovení Trestného poriadku), takýto výklad by odporoval principiálnej viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku treba súčasne chápať aj ako základné interpretačné a napokon i kvalitatívne kritérium pre dovolanie podané niektorou zo strán pôvodného konania - tzv. základného konania predchádzajúcemu podaniu dovolania (§ 369 ods. 2 v spojení s ods. 5 Trestného poriadku). Vyjadruje totiž základné argumentačné pravidlá konania pred dovolacím súdom, ktorých spoločným menovateľom je zákonom a stabilnou judikatúrou ustálený účel takto intencne vymedzeného dovolacieho konania: spravidla výsostné posudzovanie právnych otázok naproti prieskumu skutkových zistení realizovaných skôr vo veci konajúcimi a rozhodujúcimi súdmi. Uvedené je vyjadrením limitácie dovolacieho súdu správnosťou a úplnosťou zistenia skutkového stavu skôr vo veci konajúcimi súdmi, a tak pretavením princípu, že správnosť a úplnosť zisteného skutku je doménou základného konania, do ktorej môže dovolací súd zasahovať len výnimočne, a to len vtedy, ak dovolanie podá minister spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

S tým plne korešponduje záver, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 339/08, II. ÚS 197/07, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 252/04).

Najvyšší súd sumarizuje:

V prípade dovolania podaného obvineným nemožno opätovne (nakoľko za týmto účelom je obvinenému poskytnutý dostatočne široký priestor v konaní o riadnom opravnom prostriedku - odvolaní) namietať proti skutkovým zisteniam súdov - ktoré sú založené práve na výsledkoch vykonaného dokazovania v rozsahu, ktorý súd považoval za dostatočný - prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. V dovolacom konaní nemožno účinne namietať zvolené, resp. použité dôkazné prostriedky a na ich podklade vykonané hodnotenie dôkazov v intenciách § 2 ods. 10, resp. ods. 12 Trestného poriadku, ak takéto „finálne“ hodnotenie v konečnom dôsledku nevyhovuje predstavám obvineného. Tento kruh viazanosti správnosťou a úplnosťou zisteného skutku sa v tomto kroku uzatvára - práve s poukazom na § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku.

Pokiaľ neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdmi v pôvodnom konaní dovolací súd nemôže preskúmať v rámci dovolateľom (obvineným alebo generálnym prokurátorom) uplatneného dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, nemožno takéto skutkové preskúmanie rozhodnutí súdov v pôvodnom konaní dosiahnuť (a vo svojej podstate obchádzať) prostredníctvom uplatnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený v dovolaní argumentoval tým, že súdy sa dostatočne citlivo nezaoberali ním navrhnutými dôkazmi. Zároveň namietal hodnovernosť výpovede svedkov L. S. a D. A. a rozpory v ich výpovediach. K tomu najvyšší súd uvádza.

Právu obvineného spočívajúceho v možnosti navrhovať dôkazy zodpovedá paralelne existujúca povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím touto návrhu buď vyhovieť, alebo ho odmietnuť (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku), prípadne rozhodnúť o tom, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (§ 274 ods. 1 Trestného poriadku - primerane R 116/2014).

Nie je možné úspešne podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku preto, že sa návrhu na vykonanie dôkazu nevyhovelo. Za porušenie práva na obhajobu v zmysle tohto dovolacieho dôvodu nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov. Ak by záver súdu urobený v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok a nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

Pre posúdenie možnosti aplikácie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je v tom - ktorom prípade dôležité zistenie, že sa konkrétny súd predloženým návrhom na doplnenie dokazovania zaoberal, avšak sa mu rozhodol z určitých dôvodov nevyhovieť. Treba si uvedomiť, že súd nie je povinný vykonať dôkazy, ktoré strany nenavrhli a nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale súd ich nepovažuje za rozhodné a dôležité pre spravodlivé rozhodnutie (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku, § 2 ods. 10 Trestného poriadku, § 2 ods. 11 Trestného poriadku) a napokon súd nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale „neskoro“ (§ 240 ods. 3 druhá veta Trestného poriadku), alebo neprejavili reálnu snahu o ich vykonanie (§ 240 ods. 4 tretia veta Trestného poriadku).

Zároveň ale platí, že rozhodnutie súdu o odmietnutí návrhov na doplnenie dokazovania môže za istých okolností predstavovať porušenie práva na obhajobu - § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Stane sa tak vtedy, ak súd nevysvetlí - neodôvodní v uznesení o odmietnutí návrhov na doplnenie dokazovania podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku (ktoré uznesenie sa len vyhlási a zaznamená do zápisnice o hlavnom pojednávaní alebo verejnom zasadnutí a písomne nevyhotovuje), resp. minimálne v odsudzujúcom rozsudku v zmysle § 168 ods. 1 druhá veta Trestného poriadku zrozumiteľným, úplným a presvedčivým spôsobom nadbytočnosť a nepotrebnosť doplnenia dokazovania a zároveň existujú ďalšie skutočnosti naznačujúce, že celé konanie bolo vedené neobjektívne a zjavne nerespektovalo pravidlá spravodlivého procesu.

Pre konanie pred odvolacím súdom platí, že tento nemusí o návrhu na doplnenie dokazovania formálne rozhodnúť uznesením podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku, pretože „ustanovenia o dokazovaní na hlavnom pojednávaní sa podľa § 295 ods. 2 Trestného poriadku na verejné zasadnutie použijú len vtedy, ak sa na verejnom zasadnutí vykonávajú dôkazy (o čom rozhodne súd, v odvolacom konaní odvolací súd) - nepoužijú sa pritom priamo, ale „primerane“. „Z hľadiska zachovania práv obhajoby (čomu zodpovedá dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku) je podstatné, či sa odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia s návrhom, resp. dôkaznou situáciou vo vzťahu k návrhom dotknutej okolnosti vysporiadal, k takému vysporiadaniu môže dôjsť aj konkrétnym odkazom na odôvodnenie napadnutého rozsudku, s jeho prípadným doplnením (R 43/2018).

Nevykonanie (arbitrárne), pre spravodlivé rozhodnutie známeho a dôležitého, významného či rozhodného dôkazu súdom, môže však byť dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, pretože posúdenie rozsahu (ne)vykonaných dôkazov je otázkou skutkovou a nie právnou. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. S ohľadom na to nemôže argumentácia dovolateľa, ktorým nie je minister spravodlivosti, o nevykonaní navrhnutého dôkazu súdom (o odmietnutí vykonania, ktorého bolo rozhodnuté podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku a rozhodnutie o tom bolo riadne odôvodnené minimálne v rozsudku súdu prvého stupňa alebo v rozhodnutí odvolacieho súdu v zmysle § 168 ods. 1 druhá veta Trestného poriadku) zodpovedať dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Vyššie uvedený záver zodpovedá doterajšej aplikačnej praxi i judikatúre najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho o nemožnosti preskúmavania správnosti a úplnosti skutkových zistení súdmi v pôvodnom konaní, s výnimkou prieskumu ich rozhodnutí uvedeným spôsobom, a síce dovolania podaného

ministrom spravodlivosti na podklade podnetu oprávnenej osoby podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Pokiaľ neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdmi v pôvodnom konaní dovolací súd nemôže preskúmať v rámci dovolateľom (obvineným alebo generálnym prokurátorom) uplatneného dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, nemožno takéto „skutkové“ preskúmanie rozhodnutí súdov v pôvodnom konaní dosiahnuť (a vo svojej podstate obchádzať) prostredníctvom uplatnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku [a už vôbec nie písm. i)], uplatnením dovolacej námietky spočívajúcej v tom, že v pôvodnom konaní nebol vykonaný konkrétny dôkaz, ktorý však podľa subjektívneho hodnotenia dovolateľa vzhľadom na jeho význam (dôležitosť) vykonaný byť mal. Posúdenie dôležitosti (významu) konkrétneho dôkazu totiž nie je možné bez komplexného vyhodnotenia dôkazného stavu na podklade rozsahu a kvality procesu dokazovania vykonaného súdmi v pôvodnom konaní, ktorého výsledkom je nimi zistený skutkový stav, v konečnom dôsledku odzrkadlený v tzv. skutkovej vete výroku o vine obvineného.

Záver o dôležitosti (významu) takého dôkazu preto logicky nie je možný bez primárneho posúdenia otázky náležité zisteného skutkového stavu v zmysle § 2 ods. 10 Trestného poriadku, ktorý je zase výsledkom procesu hodnotenia dôkazov podľa kritérií upravených v § 2 ods. 12 Trestného poriadku, z ktorého obsahu je navyše nepochybné, že žiadny dôkaz v trestnom konaní nemožno posudzovať izolovane od iných, v danej veci zabezpečených, resp. vykonaných dôkazov.

Vyššie uvedený záver tak zohľadňuje systematickú prepojenosť jednotlivých dovolacích dôvodov upravených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku, ich vzájomné vzťahy a obsahovú nadväznosť, v posudzovanom prípade medzi dovolacími dôvodmi upravenými v tomto ustanovení pod písmenami c) a i) a na vetu za bodkočiarkou v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku logicky nadväzujúci ako jediný možný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Najvyšší súd sumarizuje.

Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, vo vzťahu k návrhu obvineného na doplnenie dokazovania, môže byť naplnený ak:

- a) súd prvého stupňa o návrhu obvineného na doplnenie dokazovania nerozhodol podľa § 273 ods. 3 Trestného poriadku - „ignoroval“ ho a s návrhom na doplnenie dokazovania sa nevysporiadal ani v odôvodnení svojho rozhodnutia - § 168 ods. 1 Trestného poriadku,
 - b) ak bol návrh na doplnenie dokazovania predložený až v odvolaní a odvolací súd sa s týmto návrhom nevysporiadal v odôvodnení svojho rozhodnutia vo veci samej - „mlčal“
- a zároveň existujú ďalšie skutočnosti naznačujúce, že celé konanie bolo vedené neobjektívne a zjavne nerešpektovalo pravidlá spravodlivého procesu.

Za takéhoto stavu totižto dochádza k porušeniu práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, čo však nie je tento prípad.

Najvyšší súd konštatuje, že obvinený v samotnom dovolaní neidentifikoval žiaden konkrétny dôkazný návrh, o ktorom by podľa jeho presvedčenia súdy nerozhodli, resp. sa ním náležite nezaoberali. Z obsahu spisového materiálu je však zrejmé, že počas hlavného pojednávania mu bolo opakovane umožnené uplatniť návrhy na doplnenie dokazovania a obvinený túto možnosť aj využil. Zo zápisnice z hlavného pojednávania konanom 12. októbra 2017 vyplýva, že po vykonaní plánovaných dôkazov predseda senátu vyzval procesné strany na predloženie návrhov na doplnenie dokazovania. Obvinený a jeho obhajca v tejto súvislosti navrhli vyžiadať hodnotenie obvineného z ÚVTOS a ÚVV Ilava, pričom výslovne súhlasili s tým, aby sa tak uskutočnilo až v období pred vyhlásením rozhodnutia. Súčasne navrhli výsluch svedka L. P., súhlasili s prečítaním výpovede svedka L. A. a L. I. nenavrhli vypočúť (č. l. 631). Na ďalšom hlavnom pojednávaní 6. septembra 2018 obvinený ani jeho obhajca nepredložili žiadne nové návrhy na doplnenie dokazovania (č. l. 738). Na hlavnom pojednávaní 6. decembra 2018 sa

naopak pripojili k návrhu prokurátora na vykonanie dôkazu prečítaním výpovedí svedkov U. W. a C. W. (č. l. 768). Na hlavnom pojednávaní konanom 11. júna 2019 procesné strany zhodne navrhli vypočuť T. U. R. (č. l. 874). Napokon, na hlavnom pojednávaní konanom 22. augusta 2019, po vykonaní všetkých plánovaných dôkazov a pred vyhlásením dokazovania za skončené, predseda senátu opätovne vyzval procesné strany na predloženie návrhov na doplnenie dokazovania, pričom obvinený a jeho obhajca výslovne uviedli, že žiadne ďalšie návrhy nemajú (č. l. 907). Na základe uvedeného najvyšší súd dospel k záveru, že prvostupňový súd sa návrhmi obvineného riadne zaoberal, pričom v konaní pred odvolacím súdom obvinený žiadne ďalšie dôkazné návrhy neuplatnil. Preto zo strany dovolacieho súdu nemožno zaujať stanovisko, že došlo k porušeniu práva na obhajobu obvineného zásadným spôsobom.

V ostatnom sa obvinený vyjadruje k vykonaným dôkazom tak, že sa zameriava na ich opätovné hodnotenie podľa svojho subjektívneho pohľadu na prejednávajúcu vec, pričom spochybňuje hodnovernosť jednotlivých svedkov. V tomto smere je potrebné opäť zdôrazniť, že najvyšší súd ako dovolací orgán nie je oprávnený prehodnocovať skutkové zistenia ani spôsob, akým nižšie súdy vykonané dôkazy hodnotili, pokiaľ sa toto hodnotenie pohybuje v rámci zásad logického uvažovania a nie je v zrejmom rozpore s vykonanými dôkazmi.

Nesúhlas obvineného so závermi, ktoré vyplynuli zo svedeckých výpovedí a ostatných dôkazov, nemení nič na skutočnosti, že detailným spôsobom koncipované odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa v spojení s uznesením odvolacieho súdu nepochybne spĺňajú požiadavku zákonnosti, presvedčivosti a preskúmateľnosti, jasne a zrozumiteľne dávajú odpovede na všetky skutkové a právne relevantné otázky súvisiace s predmetom trestného konania a zároveň z nich vyplýva vzťah medzi obsahom vo veci vykonaných dôkazov a deklarovanými skutkovými zisteniami na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Najvyšší súd preto nemá právomoc zasahovať do hodnotenia dôkazov vykonaného súdmi nižších stupňov, pričom tvrdenie obvineného, že hodnotenie dôkazov nezodpovedá jeho očakávaniam, nemožno považovať za dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (ako ani žiaden iný z katalógu dovolacích dôvodov dostupných pre obvineného v rámci § 371 ods. 1 a nasledujúcich Trestného poriadku).

Preto najvyšší súd vyhodnotil argumentáciu obvineného vzťahujúcu sa k dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom, musí byť z obsahu spisu zrejmé a porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku.

Z uvedeného logicky vyplýva záver, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku len vtedy, ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukázu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, a to aj so zreteľom na to, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere („solely or to a decisive extent“) na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom, čo sa v predmetnej veci nestalo (Marinescu v. Rumunsko - rozsudok ESĽP z 2. februára 2010, Emen v. Turecko - rozsudok ESĽP z 26. januára 2010, Van Mechelen a ďalší v.

Holandsko - rozsudok ESLP z 23. apríla 1997, Visser v. Holandsko - rozsudok ESLP zo 14. februára 2002, Al-Khawaja a Tahery v. Spojené kráľovstvo - rozsudok ESLP z 15. decembra 2011 a ďalšie).

Rozhodovacia prax najvyššieho súdu vyústila do prijatia judikátu, podľa ktorého dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať len v takých prípadoch, keď zistené porušenie zákona svojou povahou a závažnosťou zodpovedá porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Nesprávny procesný postup pri získaní alebo vykonaní dôkazov tak môže viesť k naplneniu tohto dovolacieho dôvodu iba vtedy, ak odsúdenie obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého získanie alebo vykonanie sa spochybňuje (rozhodnutie uverejnené v Zbierke pod č. 24/2020-I.).

Najvyšší súd dopĺňa, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku - rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom a jeho zrkadlové znenie - rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré boli súdom vykonané nezákonným spôsobom, nemožno vykladať v rozpore s jeho logickým i materiálnym významom a účelom (je založené na dôkazoch) tak, že pôjde o prípady, keď súd dôkaz nevykonával. Súd nie je povinný vykonať dôkazy, ktoré strany nenavrhli a tiež nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale súd ich nepovažuje za rozhodné a dôležité pre spravodlivé rozhodnutie (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku, § 2 ods. 10 Trestného poriadku, § 2 ods. 11 Trestného poriadku) a napokon súd nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale neskoro (§ 240 ods. 3 druhá veta Trestného poriadku), alebo neprejavili reálnu snahu o ich vykonanie (§ 240 ods. 4 tretia veta Trestného poriadku).

V súhrne preto platí, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže byť naplnený len vtedy, ak súd vykonal dôkazy nezákonným spôsobom, tzn., že pri ich vykonávaní (ale aj získaní v prípravnom konaní) bol porušený zákon. Povedané inými slovami, dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže byť naplnený:

- ak je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré súd vykonal nezákonným spôsobom, tzn., že pri ich vykonávaní (ale aj získaní v prípravnom konaní) bol porušený zákon,
- ak je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré súd na hlavnom pojednávaní nevykonával, ale prihliadal na ne,
- ak je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré síce boli získané zákonným spôsobom, ale nie sú procesne použiteľné na preukazovanie skutočností rozhodných pre rozhodnutie o vine obvineného.

V rámci dovolacieho konania môže najvyšší súd preskúmať len to (ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku), či jediný alebo rozhodujúci usvedčujúci dôkaz bol vykonaný zákonným spôsobom. Ak následne najvyšší súd dospeje k záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania, nemôže ďalej spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy, ako ani ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov.

Ďalej platí, že nesúlady so zákonom musí byť v súvislosti s dôvodom dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku konštatovaný v tomu zodpovedajúcej intenzite vo vzťahu k dôkazu, na ktorom je rozhodnutie založené vo výlučnej alebo v rozhodujúcej miere. V prípade namietaných dôkazných prostriedkov musí ísť v rámci takto zúženého priestoru o chybu, ktorá by vo výlučnej alebo rozhodujúcej miere ovplyvnila samotnú podstatu a význam dôkazných prostriedkov. Takto je zároveň zachovaný princíp, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok možno úspešne podať len v prípade výskytu závažných chýb aplikácie hmotného alebo procesného práva.

Obvinený v dovolaní namietal vykonanie konfrontácie medzi svedkom A. a svedkyňou S. z dôvodu neexistencie nejasností, ktoré sa mali konfrontáciou ujasniť, ako aj následnú výpoveď svedka A.. Zároveň namietal, že pri obhliadke miesta činu a pri nájdení pozostatkov, tieto boli poškodené mechanizmom, ktorý pozostatky vykopával, pričom v znaleckom posudku nie je o tejto skutočnosti zmienka. Napokon obvinený namietal, že v konaní nebolo preukázané, že skutok spáchal on, pretože žiaden zo svedkov nemal byť pri samotnej vražde, a preto mal súd postupovať podľa zásady *in dubio*

pro reo.

Pokiaľ obvinený namieta, že jeho vina nebola preukázaná a dovoľáva sa zásady in dubio pro reo, ide o nesúhlas s hodnotením dôkazov, ktoré súdy vykonali v súlade s § 2 ods. 12 Trestného poriadku. V danom prípade súdy svoje rozhodnutia opreli o ucelený a vzájomne sa podporujúci komplex dôkazov, ktorého súčasťou boli nielen výpovede viacerých svedkov, ale aj listinné dôkazy a znalecké posudky. V tejto súvislosti najvyšší súd považuje za dôležité uviesť, že skutkové závery súdov oboch stupňov boli dôsledne a podrobne odôvodnené (najmä strany 17 - 21 rozsudku súdu prvého stupňa, kde sa okrem iného vysporiadal so závermi o dôveryhodnosti výpovedí svedkov S. a A. a zákonnosti ich konfrontácie a strany 8 - 9 uznesenia odvolacieho súdu, v ktorom odôvodnil konštatáciu o vine obvineného). Žiadna z výhrad obvineného nepreukazuje, že by bol ktorýkoľvek dôkaz vykonaný v rozpore so zákonom alebo že by súd rozhodoval na ich základe nezákonne. Najvyšší súd sa preto s právnym posúdením dôkaznej situácie, ako ho vykonali súdy nižších stupňov, plne stotožňuje a odkazuje na ich podrobné a vecne správne závery. Napokon, namietaná výhrada k úplnosti či presnosti znaleckého hodnotenia a samotná existencia poškodenia pozostatkov, ak by aj bola preukázaná, nijako nemení závery znaleckého dokazovania o identifikácii pozostatkov, mieste ich nálezů a relevantných súvislostiach so skutkovým dejom.

Na základe vyššie uvedených skutočností dospel najvyšší súd k záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania, a preto nemôže ďalej spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy, ako ani ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov.

Z uvedeného vyplýva, že v trestnej veci obvineného nemožno dospieť k záveru o tom, že by bol naplnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, a preto aj v tejto časti dovoláciu argumentáciu obvineného najvyšší súd odmietol ako nedôvodnú.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávány trestný čin nepripúšťa.

Tento dovolací dôvod môže byť naplnený v dvoch alternatívach spočívajúcich v tom, že obvinenému bol uložený

- trest vo výmere mimo zákonnej trestnej sadzby alebo
- taký druh trestu, ktorý trestný zákon nepripúšťa.

Uloženie trestu mimo zákonnej trestnej sadzby sa týka len tých trestov, ktoré majú odstupňovateľnú trestnú sadzbu vymedzenú zákonom - trest odňatia slobody (§ 46 Trestného zákona), trest domáceho väzenia (§ 53 Trestného zákona), trest povinnej práce (§ 54 Trestného zákona), peňažný trest (§ 56 Trestného zákona), náhradný trest odňatia slobody za peňažný trest (§ 57 ods. 3 Trestného zákona), trest zákazu činnosti (§ 61 Trestného zákona), trest zákazu pobytu (§ 62 Trestného zákona), trest zákazu účasti na verejných podujatiach (§ 62 Trestného zákona), trest vyhostenia (§ 65 Trestného zákona).

Uložením trestu mimo zákonnej trestnej sadzby sa rozumie uloženie trestu obvinenému pod minimálne povolenú výmeru trestu, ako aj prekročenie maximálne povolenej výmery trestu pri odstupňovateľných druhoch trestov (odňatia slobody, domáceho väzenia, povinnej práce, peňažného trestu, zákazu činnosti, zákazu pobytu a vyhostenia).

Uložením takého druhu trestu, ktorý zákon nepripúšťa, sa rozumie uloženie takých trestov, ktoré popri sebe nemôžu byť uložené - § 34 ods. 7 Trestného zákona, ale aj napríklad uloženie trestu zákazu pobytu za nedbanlivostný trestný čin - § 62 ods. 2 Trestného zákona, uloženie trestu vyhostenia občanovi Slovenskej republiky - § 65 ods. 1 Trestného zákona alebo „podmienky na podmienku“ - § 49 ods. 2

Trestného zákona, či dokonca takého druhu trestu, ktorý v trestnom zákone vôbec nie je uvedený - trest pokánia a podobne.

Z obsahu doplnenia dovolania vyplýva, že obvinený namieta, že mu bol v tej istej veci dvakrát uložený ďalší trest podľa § 43 Trestného zákona, v dôsledku čoho mu mal byť uložený trest odňatia slobody v celkovej výmere 30 rokov a 7 mesiacov. K tejto námietke najvyšší súd uvádza, že výklad obvineného týkajúci sa spôsobu výpočtu výmery uloženého trestu pri aplikácii § 43 Trestného zákona je nesprávny.

Podľa § 43 Trestného zákona ak súd odsudzuje páchateľa za trestný čin, ktorý spáchal predtým, než bol trest uložený skorším rozsudkom vykonaný, a ukladá mu trest rovnakého druhu, nesmie tento trest spolu s doteraz nevykonanou časťou trestu uloženého skorším rozsudkom prevyšovať najvyššiu výmeru dovolenú týmto zákonom pre tento druh trestu. Ak je jedným z týchto trestov trest odňatia slobody, rozumie sa takou najvyššou výmerou doba dvadsiatich piatich rokov alebo trest odňatia slobody na doživotie.

Z uvedeného je zrejmé, že pri aplikácii § 43 Trestného zákona nie je rozhodujúca výmera trestu, ktorý bol páchateľovi uložený v skoršom konaní, ale výlučne nevykonaná časť tohto trestu ku dňu rozhodovania o ďalšom treste. V danom prípade mal obvinený uložený trest odňatia slobody vo výmere 18 rokov a 6 mesiacov rozsudkom Okresného súdu Trenčín, sp. zn. 1T/103/2012, z 29. apríla 2013, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 23To/77/2013, z 9. septembra 2013. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že ku dňu vyhlásenia predmetného rozsudku Okresného súdu Trnava, sp. zn. 30T/3/2015, z 22. augusta 2019 už obvinený časť tohto trestu vykonal, pričom nevykonaná časť predstavovala 12 rokov, 10 mesiacov a 14 dní.

Za týchto okolností bolo pri ukladaní ďalšieho trestu podľa § 43 Trestného zákona potrebné prihliadať na túto nevykonanú časť, a nie na pôvodnú výmeru trestu. Najvyššia zákonná hranica trestu odňatia slobody podľa § 43 Trestného zákona v danom prípade teda predstavovala 25 rokov. Súd prvého stupňa preto správne určil, že maximálna výmera ďalšieho trestu odňatia slobody, ktorý bolo možné uložiť, bola 12 rokov, 1 mesiac a 16 dní. Vzhľadom na to, že obvinenému bol následne uložený trest odňatia slobody vo výmere 12 rokov a 1 mesiac, došlo k uloženiu trestu v zákonom stanovenej hranici, keďže v súčte s nevykonanou časťou predchádzajúceho trestu (12 rokov, 10 mesiacov a 14 dní) výsledný trest neprekročil zákonom dovolenú maximálnu výmeru, ale naopak, predstavoval spolu 24 rokov, 11 mesiacov a 14 dní.

Pokiaľ ide o ďalšiu časť doplnenia dovolania, v ktorej obvinený namieta, že súdy nepostupovali podľa § 44 Trestného zákona a neupustili od uloženia súhrnného, resp. ďalšieho trestu, najvyšší súd zdôrazňuje, že uvedené ustanovenie priznáva súdu diskrečné oprávnenie - teda možnosť, nie povinnosť upustiť od uloženia ďalšieho alebo súhrnného trestu, ak trest uložený skorším rozsudkom považuje za dostatočný na splnenie účelu trestu. Skutočnosť, že súd túto možnosť nevyužil, preto sama o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku (ako ani žiaden z dovolacích dôvodov v zmysle prvého odseku § 371 Trestného poriadku).

Povedané inými slovami: dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného zákona je naplnený len podľa jeho explicitného (výslovného) znenia a netýka sa primeranosti výmery uloženého druhu trestu, ak ide o trest, ktorého uloženie zákon v konkrétnej procesnej situácii pripúšťa a tento bol uložený v rámci zákonom stanovenej výmery. Skôr vyjadrené platí aj „naopak“ (vice versa) - dôvodom dovolania podľa naposledy označeného ustanovenia Trestného poriadku je len uloženie trestu mimo zákonom stanovenej trestnej sadzby, alebo uloženie takého druhu trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa (R 86/2015).

Zo strany dovolacieho súdu možno uzavrieť, že obvinenému bol rozsudkom okresného súdu, následne uznesením krajského súdu uložený v jednom súhrnný a ďalší trest odňatia slobody v rámci zákonom stanovenej trestnej sadzby v zmysle § 145 ods. 1 Trestného zákona, ktorá je pätnásť rokov až dvadsať rokov, § 37 písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 4 Trestného zákona a s použitím § 41 ods. 2

Trestného zákona, § 42 ods. 1 Trestného zákona a s dôslednou aplikáciou § 43 Trestného zákona [12 rokov a 1 mesiac]. Aj keď obvinený v zásade namietal len absurdnosť trestu vo výmere 30 rokov a 7 mesiacov, a ani predtým v odvolaní iné výhrady k uloženému trestu nešpecifikoval, je potrebné dodať, že konajúce súdy sa dôsledne vysporiadali so všetkými skutočnosťami rozhodujúcimi pre druh a výmeru uloženého trestu, čo aj náležite odôvodnili (strany 12 až 14 uznesenia krajského súdu). Zo skôr prezentovaných skutočností nachádzajúcich sa vyššie v konštatačnej časti aktuálneho uznesenia dovolacieho súdu vyplýva, že dovolacie námietky obvineného sú v celom rozsahu nedôvodné a vecne nesúvisiace. Je totiž vylúčené, že by obvinenému bol uložený trest mimo zákonom uloženej trestnej sadzby, resp. taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa [ako predpokladá dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku].

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať, ani meniť.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 Trestného zákona - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premlčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona), trestu odňatia slobody na doživotie (§ 47 a nasl. Trestného zákona) a podobne.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy nižšieho stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže dovolateľ - či už obvinený alebo generálny prokurátor v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nie je oprávnený posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania skôr vo veci konajúce súdy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu.

Pre dovolací súd sú rozhodujúce skutkové zistenia, podľa ktorých obvinený mal spáchať skutok tak, ako je uvedený v rozsudku okresného súdu. Dovolací súd teda nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa. Dovolací súd nie je možné vnímať ako ďalšiu (v poradí druhú) „odvoláciu“ inštanciu zameranú na preskúmanie rozhodnutí súdu nižšieho stupňa. S ohľadom na to nemôže dovolací

súd skúmať skutkové závery a dôkazné úvahy súdov nižších stupňov, na základe ktorých dospeli k záveru o naplnení všetkých znakov žalovaného trestného činu.

V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje aj na závery vyplývajúce z jeho vlastnej rozhodovacej činnosti (R 47/2014), ktoré vychádzajú z prezumpcie, že dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku slúži výlučne na nápravu hmotnoprávných chýb. Dikcia za bodkočiarkou vylučuje skutkové námietky (nie je prípustné právne účinným spôsobom namietat, že skutok tak, ako bol zistený súdom prvého a druhého stupňa, bol zistený nesprávne a neúplne), ako aj „reinterpretáciu“ už vykonaných a „hodnotených“ dôkazov. Skutkový stav je vždy výsledkom tohto hodnotiaceho procesu.

Najvyšší súd opakovane poznamenáva, že v prípade podania dovolania obvineným nie je odvolacím súdom a má doslova zakázané opätovne skúmať a meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku a v rámci toho prehodnocovať vykonané dôkazy a vyslovovať iné skutkové závery ako súd prvej a súd druhej inštancie - viď veta za bodkočiarkou v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Ak by sa tak stalo, najvyšší súd by neprípustne zasahoval do priebehu dokazovania jeho opätovným prehodením a iným hodnotením skutkových zistení, ako to urobili sudy nižších stupňov.

Obvinený vo svojom doplnení dovolania nediferencoval a nezaradil argumentačné úvahy pod jednotlivé dovolacie dôvody. Z obsahu dovolania však možno abstrahovať, že v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku namieta, že v rozsudku Okresného súdu Trnava, sp. zn. 30T/3/2015, z 22. augusta 2015, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 5To/104/2019, z 24. novembra 2020 nemali byť použité ustanovenia § 37 písm. m) Trestného zákona a § 38 ods. 4 Trestného zákona, pretože tomu bráni ustanovenie § 38 ods. 7 Trestného zákona (účinného do 6. augusta 2024).

Podľa § 38 ods. 4 Trestného zákona ak prevažuje pomer priťažujúcich okolností, zvyšuje sa dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu.

Podľa § 38 ods. 7 Trestného zákona ustanovenia odsekov 4 až 6 sa nepoužívajú, ak sa súčasne ukladá zvýšený úhrnný trest alebo súhrnný trest podľa § 41 ods. 2 alebo podľa § 42, ak by súčasné použitie týchto ustanovení bolo pre páchateľa neprimerane prísne.

Najvyšší súd k tomu uvádza, že súdu prvého stupňa (ako aj odvolaciemu súdu) nemožno vytýkať, že pri uložení trestu prihliadol na priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Trestného zákona, keďže z obsahu spisu jednoznačne vyplýva, že obvinený bol v minulosti právoplatne odsúdený za trestný čin. Zároveň nebolo zistené, že by u obvineného existovala akákoľvek poľahčujúca okolnosť. Za týchto okolností bol daný zákonný predpoklad na aplikáciu § 38 ods. 4 Trestného zákona, t. j. zvýšenie dolnej hranice trestnej sadzby o jednu tretinu z dôvodu prevahy priťažujúcich okolností.

Námietka obvineného, že aplikáciu § 38 ods. 4 Trestného zákona malo vylučovať ustanovenie § 38 ods. 7 Trestného zákona, nie je dôvodná. Podľa citovaného ustanovenia zákon zveruje posúdenie neprimeranej prísnosti do úvahy súdu rozhodujúceho vo veci, pričom jeho záver musí byť opodstatnený konkrétnymi skutkovými okolnosťami prípadu a osobou páchateľa. V prejednávanej veci súd uložil obvinenému trest práve s prihliadnutím na jeho osobnostné charakteristiky, recidívu, spôsob a závažnosť spáchaného trestného činu, pričom tento záver o primeranosti uloženého trestu bol súdom aj riadne odôvodnený.

Napokon, pri správnom zohľadnení všetkých okolností bol obvinenému uložený súhrnný a ďalší trest odňatia slobody v zmysle § 145 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 37 písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 4 Trestného zákona, § 41 ods. 2 Trestného zákona, § 42 ods. 1 Trestného zákona a § 43 Trestného zákona, t. j. vo výmere 12 rokov a 1 mesiac, teda pod dolnú hranicu trestnej sadzby a bez zásadného ovplyvnenia postavenia obvineného v zmysle § 371 ods. 5 Trestného poriadku.

Pre dovolací súd je tak v zmysle uvedeného kľúčovým skutkové zistenie, podľa ktorého obvinený L. Q.

spáchal trestný čin tak, ako je uvedené v rozsudku súdu prvého stupňa, následne potvrdeného rozhodnutím odvolacieho súdu. Tam opísanému skutkovému stavu plne zodpovedá aj právny záver vyjadrený v posúdení konania obvineného ako obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona a prečinu neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku, elektronických peňaží alebo inej platobnej karty podľa § 219 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom v čase spáchania skutku. Použitú právnu kvalifikáciu podľa citovaných ustanovení odôvodňujú všetky skutkové okolnosti, ktoré sú v popise skutku zahrnuté, a ktoré vyjadrujú naplnenie príslušných znakov skutkovej podstaty označeného trestného činu. Zostáva zopakovať, že súdy uložili obvinenému trest odňatia slobody vo výmere, ktorá je plne v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného zákona, čo v žiadnom prípade nepredstavuje pochybenie hmotnoprávnej, resp. procesnej povahy (a toľôž nenapĺňa v naznačenom kontexte žiaden dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 a nasledujúcich Trestného poriadku).

S ohľadom na vyššie uvedené najvyšší súd dospel k záveru, že v trestnej veci obvineného nemožno konštatovať naplnenie žiadneho dovolacieho dôvodu, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.